

เอกสารอ้างอิง

- กมล สวัสดิ์มงคล และคณะ. (2537). “ระบบยาของประเทศไทย”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.pharm.chula.ac.th/social.pdf> (30 พฤษภาคม 2548).
- กมลภรณ์ เสราตี. (2535). *วัฒนธรรมความเชื่อเกี่ยวกับคุณค่าของพืชผักพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2546). เอกสารเผยแพร่เรื่อง *ยาสมุนไพรสำหรับงานสาธารณสุขมูลฐาน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- การแพทย์พื้นบ้านไทย ภูมิปัญญาของแผ่นดิน. (2546). เอกสารประกอบนิทรรศการในงานชุมนุมแพทย์แผนไทยสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 5 วันที่ 9-18 พฤษภาคม 2546, กลุ่มงานการแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรุงเทพมหานคร.
- กิตติมา วีระชาติกุล. (2545). “ศักยภาพของผลิตภัณฑ์สมุนไพร กลุ่มงานสุขภาพความงาม”. ใน การประชุมวิชาการเรื่อง *การประยุกต์สารจากธรรมชาติทางเภสัชกรรมและเครื่องสำอาง*. หน้า 145-148. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิติชัย รัตน์นะ (2544). *การวางแผนระบบชุมชนเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน*. เอกสารประกอบการสอนวิชาการวางแผนระบบชุมชน สาขาวิชานโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2544). *คืนสุนทรียภาพให้สุขภาพ กระบวนการค้นพบสุขภาพใหม่ : จิตวิญญาณ สุนทรียภาพและความเป็นมนุษย์*. ปาฐกถาเสม พริ้งพวงแก้ว ครั้งที่ 7 ประจำปี 2544. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2546). *ระบบการแพทย์พื้นบ้านในชนบทไทย*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ประสานงานการพัฒนาการแพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย กระทรวงสาธารณสุข.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2546). *คนมองคนบนความหลากหลายของวัฒนธรรมสุขภาพ บทสำรวจแนวคิดทางมานุษยวิทยาการแพทย์*. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเภสัชกรรมคลินิกครั้งที่ 13/2546 วันที่ 16-20 มิ.ย. 2546 โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.

ขุนทิทเสสุขกิจ (ถมรัตน์ พุ่มชูศรี). (2516). *อายุรเวทศึกษา (วิชาแพทย์แผนโบราณ)*. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.

คณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์ระบบยาของประเทศไทย. (2535). *ระบบยาของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

จเร คำหุ่น. (2545). *เอกสารประกอบการประชุมเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพของชาวบ้าน*. จังหวัดเชียงใหม่.

ฉลาดชาย รมิตานนท์ และ อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2529). *มานุษยวิทยาการแพทย์ กับระบบความเชื่อและพิธีกรรมการรักษาพยาบาล ในล้านนา*. เอกสารประกอบการประชุมเรื่องแนวทางการวิจัยสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาสาธารณสุข, สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฉลาดชาย รมิตานนท์, อานันท์ กาญจนพันธุ์ และ สัจจิตา กาญจนพันธุ์. (2535). *รายงานวิจัยเรื่องป่าชุมชนในประเทศไทย : แนวทางในการพัฒนา*. ขอนแก่น : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชัยชนะ สุวรรณเวช. (2535). *ศักยภาพหมอพื้นบ้านกับการสาธารณสุขมูลฐาน ภาพรวม*. โดยสำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- ชาญพงษ์ ถูกจิตรี. (2542). *สมุนไพรรักษาการใช้ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชนบทของอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.
- ชูศรี ไตรสนธิ. (2545). *อ้างอิงใน การประมวลและวิเคราะห์เบื้องต้น องค์ความรู้ของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ*. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่อง ร่วมสร้างและจัดการภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. โรงแรมเอเชีย กทม. วันที่ 6-7 กันยายน 2547.
- เดือนใจ ไชยศิลป์, จักรินทร์ นุชพิเรนทร์ และ เครือข่ายหมอเมืองอำเภอป่าแดด. (2544). *การรายงานความก้าวหน้าและผลงานของโครงการครั้งที่ 1*. เชียงราย : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วารกรณ์ ปิณฑวลี. (2534). *อ้างอิงใน การประมวลและวิเคราะห์เบื้องต้น องค์ความรู้ของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ*. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่อง ร่วมสร้างและจัดการภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. โรงแรมเอเชีย กทม. วันที่ 6-7 กันยายน 2547.
- วิชัย โชควิวัฒน์. (2546). *คำปาฐกถาในการสัมมนาองค์ความรู้หมอเมือง*. วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้าน มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย. วันที่ 28-30 พฤศจิกายน 2546.
- วิโรจน์ กันทาสุข, กาญจนา แกลงกิจ และ เชิงชาญ โนจา. (2544). *สถานภาพของกลุ่มและเครือข่ายหมอเมืองในการผลิต แปรรูป และ การตลาดสมุนไพรร*. เชียงใหม่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บรรณรักษ์ ปิ่นทะรส. (2545). *การสำรวจและเก็บรวบรวมพืชสมุนไพรบริเวณหมู่บ้านนาขวาง อำเภอป่อเถือ จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.

- บุญมาส สีนุประมา และ คณะ. (2538). การดำรงอยู่และการปรับตัวของการแพทย์พื้นบ้าน ในเขตเมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข.
- ประคิน สุขฉายา, บุญบง จำเรียดารารัศมี และ พาณี ศิริสะอาด. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการใช้สมุนไพรของผู้ป่วย HIV และ AIDS. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรทิพย์ เชื้อมโนชาญ, บุญบง จำเรียดารารัศมี และ พาณี ศิริสะอาด. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการยาแผนไทยกับเภสัชกรในการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์หลังการใช้ยาแผนไทย. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2541). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พาณี ศิริสะอาด และ ปรียา ดันติพัฒนานันต์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการใช้และความพึงพอใจในการใช้ยาสมุนไพรและยาแผนโบราณที่มีจำหน่ายหรือแจกในเขตชุมชนเมืองจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พาณี ศิริสะอาด, พรทิพย์ เชื้อมโนชาญ และ ชัญญา บุศยวงศ์. (2543). รายงานการวิจัย เรื่องศักยภาพของสภาพผลิตยาและปัญหาในการผลิตให้ได้ตาม (ร่าง) หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตยาของสถานผลิตยาแผนโบราณในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พาณี ศิริสะอาด, ชัยยง ธรรมรัตน์, เกริก อัครชิโนเรศ และ เต็มศักดิ์ อินทนนท์. (2545). การศึกษาและจัดทำคู่มือหลักเภสัชกรรมและการปรุงยาของการแพทย์พื้นบ้านล้านนาจากพิบูลาน/สา. เชียงใหม่ : สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.ภาค) และศูนย์ประสานงานวิจัย กทม.
- เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. (2534). สังคมวัฒนธรรมของการใช้สมุนไพร. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ. (2540). *การแพทย์แผนไทย สายใยแห่งชีวิตและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาคารสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

มนัชยา มรรคนันตโชติ. (2548). *การจัดการป่าเพื่อให้ได้อาหารจากป่าอย่างยั่งยืนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น*. รายงานในการประชุมวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 2, งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติครั้งที่ 2 วันที่ 31 สิงหาคม- 4 กันยายน 2548 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร.

ยงศักดิ์ ตันติปฏิภก และ คณะ. (2544). *รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้สู่การปฏิรูประบบสุขภาพ "การพัฒนาระบบสุขภาพวิถีไทย"*. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.

ยศ สันตสมบัติ. (2542). *ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. โดย ศูนย์ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : นพบุรีการพิมพ์.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ และ คณะ. (2543). *ทฤษฎีการแพทย์พื้นบ้านล้านนา (หมอมือง)*. โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). เชียงราย : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน สถาบันราชภัฏเชียงราย.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ และ คณะ. (2544). *การแก้ไขปัญหาเอดส์โดยภูมิปัญญาหมอมือง*. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 8 วันที่ 11-13 กรกฎาคม 2544 กรุงเทพฯ.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ และ คณะ. (2546) *ตำราการแพทย์พื้นบ้านล้านนา เล่ม 3 ชุดโครงการวิจัยองค์ความรู้หมอมือง*. โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สำนักงาน สกว.ภาค) เชียงราย : สถาบันราชภัฏเชียงราย.

- เขาวลัทธิ อภิชาติวัลลภ. (2533). “ความสัมพันธ์ของป่าไม้กับความมั่นคงของระบบอาหารในชนบท”. ใน *พฤติกรรมสุขภาพ*. หน้า 334-338. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.
- รุจิณาด อรรถสิทธิ์ และ คณะ. (2520). “การส่งเสริมการใช้สมุนไพรในระบบสาธารณสุขมูลฐาน”. ใน *พฤติกรรมสุขภาพ*. เอกสารประกอบการประชุมประจำปีงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคเหนือ ครั้งที่ 2. ศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.
- รุจิณาด อรรถสิทธิ์, อาหาร รวีไพบูลย์ และ ถักขณา เต็มศิริกุลชัย. (2532). *สมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐานสำหรับบุคลากรสาธารณสุข*. โดยสำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- วิจิต เปานิล. (2545). เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการเภสัชกรรมคลินิก ครั้งที่ 15/2545 เรื่อง *กระบวนการทัศน์สุขภาพกับการเจ็บป่วยและวิธีดูแลรักษา*. วันที่ 10-14 มิ.ย. 2545 โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่.
- สถาบันการแพทย์แผนไทย. (2534). *อายุรเวทศาสตร์แห่งชีวิต*. กรุงเทพฯ : กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- สมพร พวงประทุม. (2544). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือ : กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน เกอเมือง จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.
- สมชาย สุรชาติ. (2539). *อ้างใน การประมวลและวิเคราะห์เบื้องต้น องค์ความรู้ของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ*. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่อง ร่วมสร้างและจัดการภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. โรงแรมเอเชีย กทม. วันที่ 6-7 กันยายน 2547.

- สานิต บัวสถิตย์. (2544). การปลูกและการใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านของเกษตรกรอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2525). สำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2530). สำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2535). สำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2540). สำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2540-2544. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). เครื่องช่วยวิสาหกิจ (คลัสเตอร์) เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน แนวทางการดำเนินงานและกรณีตัวอย่าง : บทเรียนการพัฒนาคลัสเตอร์ในประเทศไทย. นนทบุรี : เพชรรุ่งการพิมพ์.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่. (2549). เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ สาขารุรกิจสุขภาพ ครั้งที่ 1/2549 โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. (2532). *สมุนไพรกับการพัฒนาสาธารณสุข*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ. (สศช., 2546). *สรุปรายงานการประชุมระดมความคิดเห็นเรื่องการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเหนือ.ประเด็นการพัฒนาบริการสุขภาพ วันที่ 26 ตุลาคม 2546 ห้องประชุม 3 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2531). *วัฒนธรรมพื้นบ้านด้านขนบธรรมเนียมประเพณีภาคเหนือตอนบน*. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม.

สุธรรม อารีกุล. (2547). *ความหลากหลายทางพืชอาหารและการใช้ประโยชน์ของชาวลัวะ ในจังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.

สุนทร วิทยานารถไพศาล. (2547). *คุณค่าและทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยาแผนไทย (ยาแผนโบราณ) และผลิตภัณฑ์สมุนไพร*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ วันที่ 1-5 กันยายน 2547 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี.

สุวีรัตน์ ลักนาวิเชียร และ คณะ. (2529). *การรักษาพยาบาลพื้นบ้านจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณ เวชอภิกุล และ คณะ. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางสนับสนุนการบริโภคยาแผนโบราณในจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณ เวชอภิกุล. (2549). *การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพและผลิตภัณฑ์สำหรับสปา*. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ สาขาธุรกิจสุขภาพ ครั้งที่ 1/2549 โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.

สุวัฒน์ สุขเจริญ. (2543). การจัดการความหลากหลายและพืชผักพื้นบ้านเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน : กรณีศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.

เสถียร จันทะ. (2542). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพพืชสมุนไพร : กรณีศึกษาในวิถีชีวิตไทลื้อ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่.

ศิริวรรณ สุทิจิต. (2534). อ้างใน การประมวลและวิเคราะห์เบื้องต้น องค์ความรู้ของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่อง ร่วมสร้างและจัดการภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. โรงแรมเอเชีย กทม. วันที่ 6-7 กันยายน 2547.

ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย. (2547). พฤติกรรมในการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรรักษา ป้องกันโรค. ช่วงเวลาสำรวจ 25 มกราคม- 4 มิถุนายน 2547.

ชารา อ่อนชมจันทร์ และ คณะ (2535). ศักยภาพหมอพื้นบ้านกับการสาธารณสุขมูลฐาน : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย. เชียงราย : สถาบันราชภัฏเชียงราย.

อังคณา มหาศนันท์. (2542). อ้างใน การประมวลและวิเคราะห์เบื้องต้น องค์ความรู้ของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่อง ร่วมสร้างและจัดการภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ. โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. โรงแรมเอเชีย กทม. วันที่ 6-7 กันยายน 2547.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2540). ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สัมภาษณ์

จรัส ดิษฐไชยวงศ์ นักวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยพืชสวน อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร (เก็บข้อมูลช่วง การศึกษาวิทยานิพนธ์เดือน มีนาคม 2548).

จู เมปัญญา หมอพื้นบ้าน ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วงการศึกษา วิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2547).

บุญชู จันทร์บุตร หมอพื้นบ้าน ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วง การศึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2546).

บุญเลิศ อุศิริชะ หมอพื้นบ้าน ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วง การศึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2548).

บุญธรรม ทิพย์พันธุ์ดี หมอพื้นบ้านตำบลแม่แก้ว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บ ข้อมูลช่วงการศึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน กันยายน 2547).

แสวก ชุติมา ประธานชมรมผู้สูงอายุ หมู่ 3 ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บ ข้อมูลช่วงการศึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน มิถุนายน 2547).

แสน เสนางาม หมอพื้นบ้าน ตำบลแม่เตาไห อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วง การศึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2547).

สมศักดิ์ กันต์มูล หมอพื้นบ้าน ตำบลออนกลาง กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วง การศึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน สิงหาคม 2548).

ภาวิณี กุมเพ็ชร หัวหน้าฝ่ายวิจัย สำนักวิชาการ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่ (เก็บข้อมูลช่วงการศึกษา วิทยานิพนธ์ ระหว่างเดือน มกราคม 2548).

Brun, Viggo and Trond, Schumacher. *Traditional Herbal Medicine in Northern Thailand.*

Berkeley, Los Angeles and London : University of California Press, 1987.

The World Health Organization (WHO), The World Conservation Union (ICUN) and World Wide Fund for Nature (WWF). *Guideline on the Conservation of Medicinal Plants.* Switzerland : The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (ICUN), 1993.

Pei-Gen, Xiao. *International Training Workshop on Study and Development of Traditional Ethno-Medicine in 2005.* Guizhou, China : The Science & Technology Exchange Center of Guizhou Province, 2005.

Ullman, Dana. *Discovering Homeopathy.* California : North Atlantic Books, 1991.

Zysk, Kenneth G. *Asceticism and Healing in Ancient India Medicine in the Buddhist Monastery.*

Delhi : Motilal Banarsidass Publishers Private Limited, 1991.